

стратегічний інноваційний курс. Як показав досвід, Південна Корея зобов'язана своїм рівнем технологічного розвитку і потужному обсягу індустріалізації, і сильній освітній базі. Важливим фактором є те, що людські ресурси є ключовими для науково-технічного розвитку й економічного росту країни, а також те, що ніщо не зможе краще мотивувати приватний бізнес вкладати гроші у розвиток технологій, ніж конкурентна ринкова економіка [3].

Отже, інноваційний розвиток для країни є необхідним у рамках сучасних реалій. Це шлях до успішного розвитку, який потребує звісно, значного фінансування, зусиль та часу, проте це єдине вірне рішення, і практики багатьох успішних країн є яскравим прикладом.

Література

1. Звіт про виконання у 2016 році Стратегії реформування державного управління на 2016–2020 роки. Секретаріат Кабінету Міністрів України [Електронне джерело]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>
2. Зурець С. «Армія майбутнього: подвійний погляд на інновації» [Електронне джерело]. – Режим доступу: <http://www.pravda.com.ua>
3. Ткаченко В. «Секрет інноваційного прориву Південної Кореї: досвід для України». [Електронне джерело]. — Режим доступу: www.ukrinform.ua
4. Янковський І. «Украина в мировых рейтингах: как начать движение вверх» [Електронне джерело]. — Режим доступу: <http://blog.liga.net/user/iyankovskiy/article/26149.aspx>

УДК 336.767.2

Осадчий Є. С.,
к.е.н., доцент кафедри менеджменту банківської діяльності
ДВНЗ «КНЕУ ім. В.Гетьмана»,
oes@kneu.edu.ua
Рябий Р.А.,
аспірант кафедри інвестиційної діяльності,
ДВНЗ «КНЕУ ім. В. Гетьмана»,
oes@kneu.edu.ua

ПЕРВИННЕ ПУБЛІЧНЕ РОЗМІЩЕННЯ (ІРО) ЯК ІННОВАЦІЙНА ФОРМА ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ

ПЕРВИЧНОЕ ПУБЛИЧНОЕ РАЗМЕЩЕНИЕ — ИННОВАЦИОННАЯ ФОРМА ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ

INNOVATIVE FORM ATTRACT FOREIGN INVESTMENT IS INITIAL PUBLIC OFFERING (IPO)

Анотація. У статті розглянуто інноваційні шляхи залучення інвестиційних ресурсів підприємствами виробничої сфери діяльності. Досліджено особливості проведення публічного розміщення акцій («initial public offering», або IPO) виробничими підприємствами, та проаналізований механізм проведення IPO в Україні.

Аннотация. В статье рассмотрены инновационные пути привлечения инвестиционных ресурсов предприятиями производственной сферы. Исследованы особенности проведения публичного размещения акций («initial public offering») производственными предприятиями, и проанализирован механизм проведения IPO в Украине.

Annotation. The article discusses the ways of attracting investment resources by manufacturing enterprise. The article examines the features of the public offering (IPO) by production enterprises, the mechanism of the IPO in Ukraine.

Україна географічно знаходиться в Європі і межує з країнами Євросоюзу і це підтверджує двосторонню зацікавленість України і Європейського Союзу у збереженні високих темпів торгівельно-економічних відносин. Саме тому пошук перспективних інноваційних форм залучення інвестицій є постійним процесом. Однією з таких форм є первинне публічне розміщення акцій IPO. В перекладі з англійської IPO (Initial Public Offering) означає первинне пуб-

лічне розміщення та є однією із форм залучення додаткового фінансування шляхом пропозиції цінних паперів емітента для реалізації широкому колу інвесторів, які мають доступ до біржового ринку [1, с.145].

У вузькому розумінні, як ринкова трансакція, IPO – це пропозиція акцій компанією-емітентом необмеженому колу інвесторів, яка передбачає перетворення бізнесу із приватного у публічний з одночасним проходженням процедури лістингу на фондовій біржі. Це визначення відображає економічну сутність явища.

У широкому розумінні, як продукт інвестиційного банку, IPO представляє собою сукупність дій, які здійснюються банком-організатором спільно із компанією-емітентом, із моменту укладення договору про надання послуг щодо організації розміщення до закінчення дій стосовно підтримки ціни акцій.

Сучасну проблематику первинного публічного розміщення акцій як джерела забезпечення фінансовими ресурсами підприємств за кордоном розглядали в своїх роботах А. Адматі, М. Бейкер, С. Беннінг, Д. Бергман, Е. Бомер, Л. Ботацці, Д. Бредні, Н. Вагнер, Р. Геддес, Р. Кейнс, Е. Леман, А. Льюнгквіст, Т. Логран, У.Л. Меггінсон, Т. Туллі, Г. Уделл, Р.Д. Хоф, Г.В. Шверт. Дослідження вказаних науковців характеризуються комплексністю, у тому числі з точки зору дослідження впливу IPO на економіку країни в цілому.

Натомість, вітчизняні економісти В. Грушко, Р. Задорожна, В. Кукса, Н. Костенко, О. Марченко, М. Сорока, І. Фішук, І. Чернявська, О. Чумаченко, Н. Шапран розглядають первинне публічне розміщення лише як перспективне джерело забезпечення компаній фінансовими ресурсами.

Так, згідно з опитуванням керівників аграрних підприємств, проведеного компанією «Делойт» наприкінці 2015 року 80% найбільших компаній аграрного сектору України впродовж 2016 року планували залучити капітал від зарубіжних інвесторів шляхом IPO чи приватного розміщення акцій. Проте, через складнощі на фінансових ринках низка підприємств відклала вихід на біржі, хоча для більшості з них саме цей спосіб залучення капіталу залишається найбільш привабливим у довгостроковій перспективі. Саме тому навіть в умовах нестабільності на фінансових ринках підприємства АПК продовжують готуватися до виходу на біржі, а інтерес Варшавської (WSE), Лондонської (LSE), Паризької (PSE), Франкфуртської (FSE) фондових бірж до акцій українських компаній зростає [2, с.11].

Заробітна плата є менш привабливим стимулом до самовідданої праці в порівнянні з одноразовою, але вагомою винагородою. Впевненість у можливості отримання в кінці року значної суми є вельми дієвим стимулом, котрий спонукає персонал самовіддано працювати на користь підприємства.

В деяких випадках залучення довгострокового капіталу не являється самоціллю проведення IPO, а значно важливішою причиною IPO є набуття публічного статусу, що знаменується новим етапом в розвитку підприємства. Окремо відмітимо, що після проведення IPO керівництво підприємства втрачає частину контролю над нею і втрачає конфіденційність. Після проведення IPO власники повинні детально сповіщати всі основні аспекти своєї діяльності, всі зміни. При цьому, та інформація, яка була конфіденційною, після проведення IPO стає доступною широкому загалу користувачів, серед яких є і конкуренти, і клієнти, і співробітники підприємства.

Підготовка до виходу на IPO – це довгий та складний процес, який потребує кількох років ретельної роботи та повного розуміння власниками і топ-менеджерами компанії процесів, що відбуваються.

Узагальнені вимоги до підприємства, яке планує проведення IPO, представимо наступним чином:

- 1) демонструвати стійке зростання фінансових показників (обороту, активів) і збільшувати свою частку ринку;
- 2) мати розмір активів і/або річного обігу не менше \$5–\$10 млн, а оптимально, починаючи від \$25 млн;
- 3) пройти аудит за американськими стандартами і мати звітність, підготовлену у форматі GAAP;
- 4) здійснювати діяльність в привабливих секторах економіки і, бажано, мати експертно підтверджені "ноу-хау";
- 5) мати досить ліквідний баланс і не бути надмірно обтяженою кредиторською заборгованістю;
- 6) мати кваліфікований менеджмент, що має довгострокове бачення стратегії розвитку бізнесу.

Основними механізмами проведення IPO є:

- приватне розміщення – коли випущені акції є обмеженими в поширенні протягом 2 років, тобто не можуть продаватися некваліфікованим (приватним, середнім та малим) інвесторам. Деякі з обмежень знімаються після закінчення першого року. При цьому кожен окремий утримувач таких обмежених акцій має право продавати до 1% їх загального обсягу в квартал. Акції в даному випадку оцінюють з дисконтом 30-35% щодо середньої ціни в кварталі перед IPO.

- публічне розміщення – компанія випускає акції, що вільно торгуються на ринку цінних паперів. Ціна акцій встановлюється з 7-10% дисконтом до середньоквартальної ціни на дату фінансування. Чим краще ліквідність і фінансові показники компанії, тим нижчий дисконт при розміщенні акцій. Для збільшення обсягу фінансування при мінімальному розмиванні пакету первинних власників необхідно збільшити котирування і ліквідність акцій. Для цього упродовж декількох кварталів перед розміщенням, фінансовий консультант компанії поширює інформацію про компанію серед максимальної кількості інвесторів, що стимулює ринковий попит, а відповідно, ліквідність акцій.

Впродовж 2011-2015 рр. учасники фондового ринку спільно працювали над реалізацією проекту «подвійного лістингу» — допуску до обігу на вітчизняних фондових біржах цінних паперів українських емітентів, які провели IPO на закордонних біржах. І з 2015р. цінні папери іноземних компаній вже доступні українським інвесторам на вітчизняному біржовому ринку [3]. В Україні існує велика кількість потенційних інвесторів, які бажають купувати якісні інструменти за гривню і працювати на місцевих майданчиках. Механізм розміщення депозитарних розписок на акції іноземних емітентів в Україні зображено у структурній моделі функціонування вітчизняного ринку IPO(рис.1)

Важливо зазначити, що емітенти, які проходять подвійний лістинг в Україні, одночасно зобов'язуються поширювати в державі цивілізовані стандарти ведення бізнесу. [X, с. 63]. Тому впровадження подвійного лістингу — дуже важлива подія для розвитку українського фондового ринку, ознака якісної корпоративної культури емітентів, — яскравий приклад для інших компаній і гарний сигнал для іноземних інвесторів.

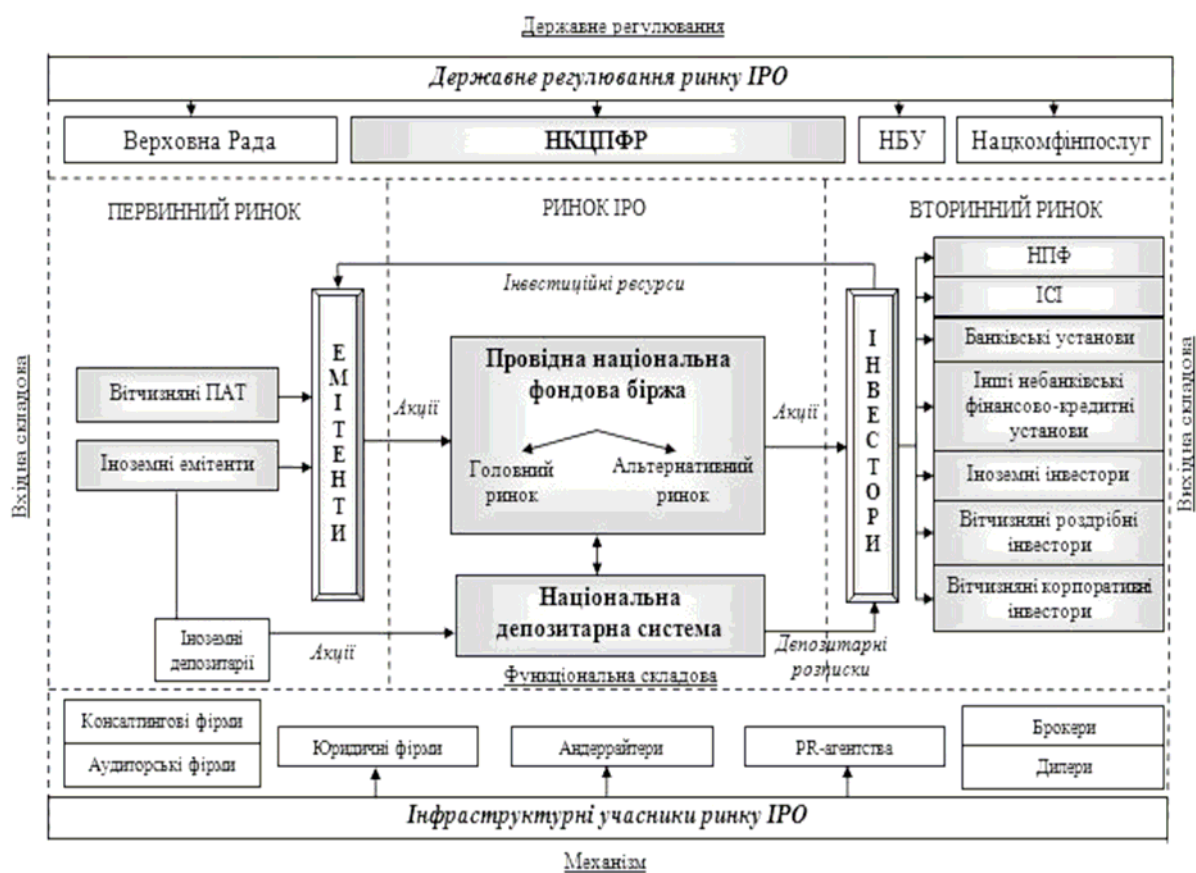

Рис. 1. Структурна модель функціонування ринку IPO в Україні, побудована згідно з методологією функціонального моделювання IDEF0

Вирішення проблем, пов'язаних з непрозорістю структури власності та залежністю аграрної галузі від державного регулювання дозволить аграрним підприємствам у повній мірі використати можливості, що сьогодні у них з'явилися завдяки IPO.

Література

1. Львутин П.П. Первичные публичные размещения акций: обзор исследований / П.П. Львутин, О.В. Фетцер // Корпоративные финансы. — 2007. — № 1. — С. 145–188. [X, с. 145].
2. Мельник М. Акції на публіку / М. Мельник, І. Предко // Агробізнес сьогодні. — 2012. — № 3(226). — С. 10–11.
3. Dragon Capital помогла вывести акции «Мироновского хлебопродукта» на «Украинскую биржу»: прес-реліз [Електронний ресурс] / Dragon Capital, 2000–2014. — 2015. — 28 січня. — Режим доступу : http://www.dragon-capital.com/ru/about/media/press_relizy/dragon_capital_pomogla_vyvesti_akcii_mironovskogo_hleboprodukta_na_ukrainskuyu_biru.html. — Назва з екрану.
4. Capital Raising and M&A Deals // Dragon Capital. — 2016. — May 31. — 133 p.

УДК 338.1

Ганна Володимирівна Пурій

*канд. екон. наук, доцент кафедри міжнародної економіки,
Криворізького економічного інституту ДВНЗ «Київський національний
економічний університет імені Вадима Гетьмана»,
puriy_av@kneu.dp.ua*

ІННОВАЦІЙНА СКЛАДОВА ІНДЕКСУ ГЛОБАЛЬНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ УКРАЇНИ

ИННОВАЦИОННАЯ СОСТАВЛЯЮЩАЯ ИНДЕКСА ГЛОБАЛЬНОЙ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ УКРАИНЫ

INNOVATIVE COMPONENT OF THE INDEX OF GLOBAL COMPETITIVENESS OF UKRAINE

Анотація. У статті досліджуються проблеми негативних тенденцій в економічному розвитку України і її конкурентоспроможності на міжнародному рівні. Розглянуто інноваційну складову індексу глобальної конкурентоспроможності. Окреслено сучасні перспективні напрями підвищення інноваційного потенціалу.

Аннотация. В статье исследуются проблемы негативных тенденций в экономическом развитии Украины и ее конкурентоспособности на международном уровне. Рассмотрено инновационную составляющую индекса глобальной конкурентоспособности. Определены современные перспективные направления повышения инновационного потенциала.

Abstract. The article investigates the problems of negative tendencies in the economic development of Ukraine and its international competitiveness. Innovative component of the index of global competitiveness are considered. Today's outlined promising directions of improving innovative capacity are defined.

Динамічний розвиток суспільства, науки і техніки, інноваційні процеси у сфері наукоємних напрямків сучасної техніки й технології, які сьогодні інтенсивно розвиваються, а також діяльність численних спільних підприємств науково-дослідного, науково-виробничого та виробничого характеру призвели до стрімкого процесу всесвітньої економічної, політичної та культурної глобалізації.

Поширення світових інтеграційних процесів сприяє розвитку міжнародного поділу праці, міграції капіталу, людських та виробничих ресурсів, стандартизації законодавства, обсягів економічних та технічних процесів, а також зближення культур різних країн.

Інтеграція України в світовий і європейський культурно-освітній простір вимагає від сучасних випускників вищих навчальних закладів володіння не тільки базовими теоретичними знаннями та практичними навичками за спеціальністю, а ще й уміння інноваційного мислення. Саме інноваційне мислення майбутніх фахівців забезпечить конкурентоспроможність кадрового потенціалу країни на міжнародному ринку праці.